Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Baselin sopimuksen liitteiden muutokset; E117/2018

Neuvotteleva virkamies Else Peuranen,
ympäristöministeriö
20.2.2019
Eduskunnan ympäristövaliokunta

Baselin yleissopimus

- Tehty Baselissa 1989, tuli voimaan kansainvälisesti 1992
- Osapuolia 187
  - Yhdysvallat ei osapuolena, vaikka on allekirjoittanut sopimuksen 1990
- Vaarallisten jätteiden ja muiden jätteiden siirtojen valvonta ja loppukäsittely
  - Ei koske radioaktiivisia jätteitä eikä alusten tavanomaisesta toiminnasta syntyvää jätettä
  - Vaarallinen jäte määritelty sopimuksen liitteessä I, lisäksi kansallisesti voidaan määritellä tietty jäte vaaralliseksi, mikä ilmoitettava sopimuksen sihteeristölle
- Pantu EU:ssa täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella jätteiden siirrosta (1013/2006)

Muovijätteiden siirrot Baselin sopimuksessa nykyisin

- Jos jäte sisältää vaarallisia aineita siinä määrin, että se luokitellaan vaaralliseksi jätteeksi, sen siirtoa maasta toiseen rajoitetaan
  - Vienti toiseen EU-maahan tai OECD-maahan vaatii toimivaltaisen viranomaisen myöntämän jätesiirtoluvan
  - Vienti muihin maihin (kehitysmaihin) on kiellettyä

- Kotitalouksilta kerätty muovijäte luetaan kotitalousjätteeksi, joka on sopimuksen liitteessä II mainittu erityishuomiota vaativa jäte → vienti vaatii jätesiirtoluvan

- Liitteeseen IX sisältyvä muovijäte luetaan ns. vihreäksi jätteeksi, jonka vienti ei vaadi jätesiirtolupaa
  - Esim. eri muovilaatujen seokset, jossa on mukana pieni määrä epäpuhtauksia

Norjan muutosehdotukset liitteisiin II, VIII ja IX

- Liitteeseen II lisättäisiin oma nimike muovijätteelle
  - Vienti toiseen EU-maahan ja OECD-maahan vaatii jätesiirtoluvan
  - Vienti muihin maihin kielletty
- Liitteeseen VIII lisättäisiin oma nimike vaarallisia aineita sisältävälle muovijätteelle
  - Vienti toiseen EU-maahan ja OECD-maahan vaatii jätesiirtoluvan
  - Vienti muihin maihin kielletty
- Liitteen IX muovijätenimike rajattaisiin kattamaan vain puhdas muovijäte, jossa eri laadut olisi pääosin eroteltu toisistaan ja joka olisi suoraan käytettävissä kierrätykseen
  - Tällaisen muovijätteen vienti ei vaadi jätesiirtolupaa ja sitä saa viedä myös EU- ja OECD-maiden ulkopuolelle *(EU:ssa ja EU:sta vietäessä vaatii ns. vihreän siirron menettelyn, mm. siirtoasiakirja oltava)*

Komission ehdotus neuvoston päätökseksi*

- EU:n neuvottelumandaatissa hyväksyttäisiin Norjan ehdottamat liitteiden muutokset

- EU:n sisällä noudatettaisiin vihreiden siirtojen menettelyä muovijätteiden siirroissa
  - Muovijätteiden siirrot maasta toiseen ja jatkojalostus halutaan turvata EU:n alueella
  - Ilmoitus Baselin sopimuksen sihteeristölle poikkeuksesta
  - Ei katsota vaarantavan ympäristönsuojelun tasoa, sillä EU:n lainsäädäntö asettaa tiukat vaatimukset ympäristönsuojelulle

- Käsittely alkanut neuvoston ympäristötyöryhmässä
  - EU:n kannan oltava valmis ennen Baselin sopimuksen seuraavaa osapuolikokousta, joka on huhti-toukokuun vaihteessa 2019
  - EU:n jäsenvaltiot eivät yksimielisiä ehdotuksesta

* COM(2019) 11 final

Ehdotus Suomen kannaksi

- Hyväksyttäisiin komission ehdotus neuvoston päätökseksi

- Hyväksyttäisiin EU:n neuvottelumandaattiin ehdotetut vähäiset tarkennukset, esim.
  - neuvotteluissa selvennettäisiin Norjan tekstiehdotuksia
  - jäsenvaltiot voisivat osallistua neuvotteluun yhdessä komission kanssa
  - EU:n kantoja tekstikysymyksissä voisi koordinoida myös osapuolikokouksen aikana pidettävissä EU-koordinaatiokokouksissa